رویش روان شناسی، سال۱۲، شماره۶، شماره پیاپی ۸۷، شهریور ۱۴۰۲
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),12(6), 2023

نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و اعتیاد به اینستاگرام در دانشجویان

The mediating role of social support in the relationship between traumatic childhood experiences and Instagram addiction in college students

میترا رضوی کلیشادی (نویسنده مسئول)
دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.
محمد بی ریا
کارشناس ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.
دکتر سید اصغر موسوی
استادیار روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

Mitra Razavi Kelishadi*
MA Student in clinical psychology, Department of Psychology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.
Mitra.razavi1340@gmail.com
Mohammad Biria
MA in Psychology, Department Of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.
Dr. Seyed Asghar Mousavi
Assistant Professor of Psychology, Department of Psychology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

چکیده
پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و اعتیاد به اینستاگرام با نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان انجام شد. این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود که در جامعه آماری دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر در سال ۱۴۰۱ انجام شد. ۲۷۰ نفر به روش در دسترس با بهره‌گیری از یک نظرسنجی آنلاین در این پژوهش مشارکت داشتند. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه ترومای کودکی (CTQ، برنستاین و همکاران، ۲۰۰۳)، مقیاس اعتیاد به اینستاگرام (IAS، کرکابرون و گریفیث، ۲۰۱۸) و مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS، زیمت و همکاران، ۱۹۸۸) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده آزمون‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری و بوت استرپ انجام شد. مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار بود و ۵۳٪ از تغییرات اعتیاد به اینستاگرام تحت تاثیر تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و حمایت اجتماعی ادراک شده بود. اثرات مستقیم تجارب آسیب‌زای کودکی بر حمایت اجتماعی، تجارب آسیب‌زای کودکی بر اعتیاد به اینستاگرام و حمایت اجتماعی بر اعتیاد به اینستاگرام معنادار بود؛ همچنین نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه تجارب آسیب‌زای کودکی و اعتیاد به اینستاگرام معنادار بود (P<۰/۰۵). افرادی که در دوران کودکی تجارب آسیب‌زا تجربه می‌کنند، ممکن است به دلیل عدم دریافت حمایت اجتماعی کافی به فضای مجازی پناه ببرند تا نیازهای ارتباطی خود را برآورده کنند.

واژه‌های کلیدی: *اعتیاد به اینستاگرام، تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، حمایت اجتماعی.*

Abstract
The present study was conducted in order to investigate the relationship between traumatic childhood experiences and Instagram addiction with the mediating role of perceived social support in college students. This was a descriptive, correlational study that was conducted in the statistical population of students of Islamic Azad University, Bushehr Branch, in 2023. 270 people participated in this research in a convenience sampling method using an online survey. In order to collect data from the Childhood Trauma Questionnaire (CTQ) (Bernstein et al., 2003) to the Instagram Addiction Scale (IAS) (Kircaburun & Griffiths, 2018) and the Multidimensional Perceived Social Support Scale (MSPSS) (Zimet et al., 1988) was used. Data analysis was done using structural equation modeling and bootstrap tests. The proposed model had a good fit and 53% of changes in Instagram addiction were influenced by traumatic childhood experiences and Perceived social support. Direct effects of traumatic childhood experiences on social support, traumatic childhood experiences on Instagram addiction, and social support on Instagram addiction It was significant; Also, the mediating role of social support in the relationship between traumatic childhood experiences and Instagram addiction was significant (P<0.05). People who experience traumatic experiences in childhood may seek refuge in cyberspace to meet their communication needs due to not receiving enough social support.

Keywords: *Instagram addiction, childhood traumatic experiences, social support.*

نوع مقاله : پژوهشی **دریافت : اردیبهشت ۱۴۰۲** **پذیرش: خرداد ۱۴۰۲** **ویرایش نهایی: شهریور ۱۴۰۲**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

مقدمه

امروزه سایت‌های شبکه‌های اجتماعی (SNS)[1] بخشی جدایی ناپذیر از زندگی افراد هستند. افراد از شبکه‌های اجتماعی برای حفظ رابطه خود با دیگران، ایجاد روابط جدید و تعامل با رویدادها، افراد و سازمان‌ها استفاده می‌کنند. آمارهای اخیر نشان می‌دهد که یک سوم افراد در جهان و دو سوم کل کاربران اینترنت، کاربران فعال رسانه‌های اجتماعی هستند (نیک‌بین[2] و همکاران، ۲۰۲۲). فیس بوک سال‌ها رسانه اجتماعی غالب بوده است و در نتیجه بیشتر مطالعات مربوط به شبکه‌های اجتماعی بر روی فیس بوک متمرکز شده بود. با این وجود، این روند در حال تغییر است که به ویژه در بین جوانان قابل مشاهده است. اینستاگرام به‌عنوان یک پلتفرم شبکه‌های اجتماعی در میان جوانان محبوبیت بیشتری پیدا کرده است (ژیو و کاران[3]، ۲۰۱۹). علیرغم محبوبیت روزافزون اینستاگرام، بیشتر مطالعات قبلی بر اعتیاد به سایر شبک‌های اجتماعی، یعنی فیس بوک متمرکز بوده است. در واقع، علیرغم اینکه محبوبیت اینستاگرام ممکن است منجر به استفاده مشکل‌ساز یا اعتیاد شود، مطالعات بسیار کمی تأثیر متناقض اینستاگرام، به‌عنوان یک پلتفرم شبکه‌های اجتماعی، بر کاربران خود را بررسی کرده‌اند (چنگ[4] و همکاران، ۲۰۲۱).

شبکه‌های اجتماعی دارای مزایایی بسیاری می‌باشند؛ امروزه در حوزه آموزش، رسانه‌های اجتماعی به فراگیران اجازه می‌دهد تا به‌طور مؤثر با همکلاسی‌های خود در مورد فعالیت‌های کلاسی، تکالیف گروهی یا همکاری ارتباط برقرار کنند (روسیدس[5] و همکاران، ۲۰۲۰). علاوه بر این، فرصت‌ها برای حمایت از ارتباطات اجتماعی بین فراگیران با رشد مداوم آموزش برخط و محیط‌های یادگیری برخط به طور قابل توجهی پیشرفت کرده است؛ که نقش به‌سزایی در پیشبرد برنامه‌های آموزشی داشته است (جوک‌سیمویک[6] و همکاران، ۲۰۱۵). از سوی دیگر، استفاده بیش از حد و اجباری از رسانه‌های اجتماعی منجر به اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی می‌شود. اعتیاد به عنوان «نیاز اجباری، مزمن، فیزیولوژیکی یا روانشناختی به یک ماده، رفتار یا فعالیتی که باعث ایجاد عادت می‌شود، دارای اثرات مضر جسمی، روانی یا اجتماعی است و معمولاً باعث ایجاد علائم کاملاً تعریف شده (مانند اضطراب، تحریک‌پذیری، لرزش، یا حالت تهوع) به هنگام ترک یا پرهیز» تعریف شده است (پک‌پازار[7] و همکاران، ۲۰۲۱).

اعتیاد را می‌توان به دو دسته اعتیاد به مواد و اعتیاد غیرمواد (یا اعتیاد رفتاری) تقسیم کرد. اگرچه اعتیاد به قمار، غذا، فناوری، اینترنت و تلفن همراه را می‌توان جزو اعتیادهای غیرمواد به حساب آورد، اما تنها اختلال قمار در ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5)[8] به‌عنوان یک اعتیاد غیرمواد گنجانده شده است (انجمن روانپزشکی آمریکا[9]، ۲۰۱۳). از سوی دیگر، اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی، که به عنوان استفاده مشکل‌ساز از رسانه‌های اجتماعی یا استفاده بیش از حد از رسانه‌های اجتماعی نیز شناخته می‌شود، در DSM-5 گنجانده نشده است و تعریف روشنی ندارد (سان و ژانگ[10]، ۲۰۲۱). با این حال، می‌توان آن را به‌عنوان شکل خاصی از اعتیاد به فناوری پذیرفت که دارای علائم مشابهی مانند اعتیادهای مرتبط با مواد مانند تحمل، کناره‌گیری، تغییر خلق، تعارض و عود است (تورل[11] و همکاران، ۲۰۱۸). مطالعات متعدد نشان می‌دهد که رسانه های اجتماعی اثرات نامطلوبی بر سلامت روان (هو[12] و همکاران، ۲۰۱۹)، عملکرد تحصیلی (بارتون[13] و همکاران، ۲۰۲۱) و عملکرد حرفه‌ای (زیونسکا[14] و همکاران، ۲۰۱۹) دارند. رسانه‌های اجتماعی همچنین به دلیل ترویج حس حسادت در افراد و افزایش سطح اضطراب مورد انتقاد قرار می‌گیرند (اوتز و بوکم‌بوم[15]، ۲۰۱۱). مطالعات

1 . social networking sites (SNSs)
2 . Nikbin
3 . Xie & Karan
4 . Cheng
5 . Rousidis
6 . Joksimović
7 . Pekpazar
8 . Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5)
9 . American Psychiatric Association
10 . Sun & Zhang
11 . Turel
12 . Hou
13 . Barton
14 . Zivnuska
15 . Utz & Beukeboom

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

همچنین بیان می‌کنند که رسانه‌های اجتماعی به‌ویژه در بین جوانان و نوجوانان باعث حواس‌پرتی و کاهش بهره‌وری می‌شوند (بروکس[1]، ۲۰۱۵)، با توجه به اینکه دوران نوجوانی و جوانی، مهم‌ترین زمان در تحول شخصیت و طرح‌ریزی آینده است نگران‌های زیادی برای آینده این افراد وجود دارد.

براساس مطالعات گذشته، عوامل متعددی (وانشناختی، فرهنگی، اجتماعی و بیولوژیکی وجود دارد که ممکن است منجر به استفاده بیش از حد از رسانه‌های اجتماعی شود. مدل‌های نظری متعددی می‌توانند به توضیح تأثیر عوامل فوق بر استفاده بیش از حد از پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی کمک کنند (پلجرینو[2] و همکاران، ۲۰۲۲). یکی از مدل‌هایی که در سال‌های اخیر در زمینه اعتیاد به فضای مجازی تأثیرگذار بوده است، مدل تعامل فرد-عاطفه-شناخت-اجرا (I-PACE)[3] است که فرض می‌کند عوامل زیست‌روان‌شناختی، مانند تجربیات اولیه دوران کودکی، به نقش موثری بر اعتیادهای رفتاری همچون اعتیاد به فضای مجازی دارند (برند[4] و همکاران، ۲۰۱۶؛ ۲۰۱۹). مطالعات نشان داده‌اند که تجارب نامطلوب دوران کودکی، مانند ترومای دوران کودکی، می‌تواند بر مغز در حال رشد تأثیر منفی بگذارد و توانایی مهار حافظه و کنترل را کاهش دهد و منجر به اعتیاد به فضای مجازی شود (برند و همکاران، ۲۰۱۶؛ جان و همکاران، ۲۰۲۱).

ترومای دوران کودکی معمولاً به آسیب‌های روانی و جسمی متحمل شده در دوران کودکی اشاره دارد، از جمله آزار عاطفی، سوء استفاده فیزیکی، سوء استفاده جنسی، غفلت عاطفی و غفلت فیزیکی (کسلر[5] و همکاران، ۲۰۱۰؛ ژانگ[6] و همکاران، ۲۰۲۰). ترومای دوران کودکی پیش بینی کننده اصلی اختلالات روانشناختی است (کسلر و همکاران، ۲۰۱۰). بررسی مطالعات پیشین دلالت بر این دارد که تجارب آسیب‌زا در دوران کودکی می‌تواند به واسطه کاهش حمایت اجتماعی، زمینه آسیب‌های روانشناختی همچون افسردگی (رودریگز[7] و همکاران، ۲۰۱۹)، سوء مصرف الکل و مواد مخدر (روگرز[8] و همکاران، ۲۰۲۳) و اختلال اضطراب فراگیر و افکار خودکشی (سو[9] و همکاران، ۲۰۲۲) شود. محققان از این ایده حمایت می‌کنند که اعتیاد به فضای مجازی با انواع مختلفی از آسیب‌های دوران کودکی از جمله آزار جسمی دوران کودکی، غفلت عاطفی و آزار عاطفی مرتبط است (کواک[10] و همکاران، ۲۰۱۸؛ امارتکین[11] و همکاران، ۲۰۱۹؛ کیرکابورون[12] و همکاران، ۲۰۱۹). میزان اعتیاد به فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی در میان افراد مبتلا به ترومای دوران کودکی ۱/۵ برابر بیشتر از جمعیت عمومی گزارش شده است (شی[13] و همکاران، ۲۰۲۰).

فقدان حمایت اجتماعی به عنوان بخشی از شناخت اجتماعی در مدل I-PACE منجر به استفاده بیش از حد از اینترنت می‌شود که ممکن است در نهایت به اعتیاد به فضای مجازی تبدیل شود (برند و همکاران، ۲۰۱۶). طبق این مدل نظری حمایت اجتماعی می‌تواند رابط احتمالی بین ترومای دوران کودکی و اعتیاد به فضای مجازی باشد (برند و همکاران، ۲۰۱۶؛ نگریف[14] و همکاران، ۲۰۱۵). کودکان آزاردیده که در خانواده‌هایی با والدین ناکارآمد بزرگ می‌شوند، ممکن است از طرف خانواده‌شان احساس حمایت نکنند و کاهش حمایت ممکن است منجر به نرخ بالاتر اعتیاد به فضای مجازی شود (لو[15] و همکاران، ۲۰۲۱). اگرچه آسیب‌های دوران کودکی با حمایت اجتماعی ضعیف‌تر همراه است، حمایت اجتماعی خوب یکی از مکانیسم‌هایی است که ممکن است اثرات منفی ترومای دوران کودکی را خنثی کند (اپلیارد[16] و همکاران، ۲۰۱۰؛ نگریف و همکاران، ۲۰۱۵). حمایت اجتماعی خوب نقش واسطه‌ای در اثرات نامطلوب آسیب‌های اولیه زندگی دارد، عوامل روانی مثبت را به همراه دارد و ممکن است وقوع اعتیاد به فضای مجازی را کاهش دهد (نگریف و همکاران، ۲۰۱۵). هنگامی که ارتباطات اجتماعی در دنیای واقعی کم است، برقراری روابط صمیمانه در دنیای اینترنت برای نوجوانان و جوانان آسان‌تر می‌شود،

1 . Brooks
2 . Pellegrino
3 . interaction of person-affect-cognition-execution (I-PACE)
4 . Brand
5 . Kessler
6 . Zhang
7 . Rodriguez
8 . Rogers
9 . Su
10 . Kwak
11 . Emirtekin
12 . Kircaburun
13 . Shi
14 . Negriff
15 . Lo
16 . Appleyard

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

احساس تعلق به دست می‌آورند و برای رهایی از احساسات خود به وب‌گردی و ایجاد صفحات مجازی می‌پردازند، که خطر ابتلا به اعتیاد به فضای مجاری را در بین آن‌ها افزایش می‌دهد (جیا[1] و همکاران، ۲۰۱۸).

همانگونه که مطرح شد آسیب‌های دوران کودکی و حمایت اجتماعی نقش مهمی در اعتیاد به فضای مجازی دارند، در مطالعات پیشین عمده تحقیقات بر اعتیاد به فضای مجازی بوده است و کمتر پژوهشی وجود دارد که به‌طور خاص اعتیاد به اینستاگرام را مورد بررسی قرار دهد؛ همچنین در مطالعات پیشین رابطه خطی متغیرها بررسی شده است اما نقش حمایت اجتماعی بین این دو کمتر مورد توجه پژوهشگران بوده است. نتایج احتمالی این مطالعه را می‌توان در طراحی و ارائه مداخلات درمانی با هدف پیشگیری و درمان در حوزه اعتیاد به فضای مجازی مورد استفاده قرار داد. با توجه به اهمیت شناسایی عوامل موثر بر اعتیاد به اینستاگرام مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و اعتیاد به اینستاگرام با نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان انجام شد.

روش

این مطالعه توصیفی‌همبستگی به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر در سال ۱۴۰۱ بود. حجم نمونه بر اساس فرمول پیشنهادی کلاین[2] (۲۰۰۳) به ازای هر متغیر قابل مشاهده ۲۰ نفر درنظر گرفته شد. در این مدل حاضر ۹ متغیر قابل مشاهده وجود دارد که حداقل حجم نمونه ۱۸۰ نفر برآورد شد؛ اما با توجه به اینکه حداقل حجم نمونه برای مدل‌یابی معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است؛ جهت پیشگیری از ریزش احتمالی و افزایش تعمیم‌پذیری، حجم نمونه نهایی ۲۷۰ نفر در نظر گرفته شد. نمونه‌گیری به شیوه در دسترس با بهره‌گیری از یک نظرسنجی آنلاین با استفاده از گوگل فرم انجام شد. لیک فرم نظرسنجی آنلاین از طریق شبکه‌های اجتماعی مجازی (واتس اپ و تلگرام) در اختیار دانشجویان قرار داده شد؛ از دانشجویان خواسته شد، در صورت داشتن رضایت آگاهانه و احراز معیارهای ورود به سوالات پاسخ دهند؛ نمونه‌گیری در دیماه الی پایان اسفندماه ۱۴۰۱ انجام شد. تایید رضایت آگاهانه، وضعیت فعال اشتغال به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، عدم سابقه ترک تحصیل و عدم سابقه بستری در بخش روانپزشکی به دلیل اختلالات شدید روانشناختی به‌عنوان معیارهای ورود بود که افراد به شیوه خودگزارشی به سوالات مربوط به آن‌ها قبل از تکمیل پرسشنامه، پاسخ دادند. عدم تکمیل پرسشنامه‌ها به‌عنوان معیار خروج از پژوهش درنظر گرفته شد. رضایت و علاقه جهت شرکت در پژوهش، رازداری و عدم ثبت اطلاعات خصوصی و هویتی به‌عنوان ملاحظات اخلاقی درنظر گرفته شد؛ همچنین همه افراد به صورت داوطلبانه مشارکت داشتند و شرکت در پژوهش اجباری نبود. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS و Amos نسخه‌های ۲۴ و آزمون‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری با حداکثر درست‌نمایی و بوت استرپ انجام شد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شد، در ادامه به شرح هر یک پرداخته شده است.

ابزارسنجش

پرسشنامه ترومای کودکی (CTQ)[3]: این پرسشنامه توسط برنستاین[4] و همکاران (۲۰۰۳) به منظور سنجش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۲۸ سوال است و تجارب تروماتیک دوران کودکی را در پنج زیرمقیاس سوءاستفاده‌ی جسمانی، سوءاستفاده‌ی هیجانی، سوءاستفاده جنسی، غفلت جسمانی و غفلت هیجانی مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌دهد. نمره گذاری این پرسشنامه به روش طیف لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ تا ۵ می‌باشد که در مجموع، نمره نهایی فرد در دامنه‌ی بین ۲۵ تا ۱۲۵ خواهد بود. در این مقیاس کسب نمرات بالاتر نشان‌دهنده‌ی ترومای بیشتر و شدیدتر است و نمرات پایین‌تر آسیب تروماتیک کمتری را نشان می‌دهد. برنستاین و همکاران (۲۰۰۳) در پژوهشی بر روی نوجوانان پایایی این پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ بدست آوردند که برای زیرمقیاس‌های سوءاستفاده جسمانی برابر با ۰/۸۶، سوءاستفاده‌ی هیجانی ۰/۸۷، سوءاستفاده‌ی جنسی ۰/۹۵، غفلت جسمانی ۰/۸۹ و غفلت هیجانی ۰/۷۸ ارائه شد. روایی هم‌زمان این مقیاس نیز با مقیاس بدرفتاری با کودک محاسبه شد که بین ۰/۵۹ تا ۰/۷۸ گزارش شد (برنستاین و همکاران، ۲۰۰۳). در ایران نیز پایایی این مقیاس توسط ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۲) به روش آلفای کرونباخ از ۰/۸۱ تا ۰/۹۸

1 . Jia
2 . Kline
3. Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)
4 . Bernstein

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

گزارش شد. روایی همزمان این ابزار نیز با پرسشنامه سلامت عمومی ۰/۳۹ بدست آمد. در این مطالعه میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۸ محاسبه شد.

مقیاس اعتیاد به اینستاگرام (IAS)[1]: این مقیاس با استفاده از نسخه اصلاح شده تست اعتیاد به اینترنت یانگ ۱۹۹۸ ایجاد شده است (کرکابرون و گریفیث[2]، ۲۰۱۸). این تغییر با تغییر کلمه "اینترنت" با "اینستاگرام" انجام شد. این مقیاس شامل یک مقیاس لیکرت ۶ درجه ای از "هرگز" تا "همیشه" است و نمرات می تواند بین ۱۵ تا ۹۰ باشد. جهت تعیین روایی از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد، در نتیجه مشاهده شد که ۱۵ گویه قادر به تبیین ۵۳/۹ درصد از واریانس بودند و مقیاس از دو عامل تشکیل شده بود که به عنوان تاثیر اجتماعی و اجبار نام‌گذاری شدند. ضریب همبستگی پیرسون بین تأثیر اجتماعی و اجبار ۰/۶۱، بین تأثیر اجتماعی و مقیاس کل ۰/۸۹ و بین اجبار و مقیاس کل ۰/۹۰ بود. ضریب آلفا کرونباخ برای کل مقیاس و عوامل فرعی به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۶ و ۰/۸۵ بود. این پرسشنامه در نمونه ایرانی اعتباریابی شده است و به روش تحلیل عاملی تاییدی دو عامل آن تایید، در نتیجه CFA، شاخص‌های خوب تناسب مقادیر خوب و قابل قبولی را ایجاد کردند. وزن رگرسیون استاندارد (بین ۰/۵۴ و ۰/۷۷) و مقادیر همبستگی چندگانه مجذور (بین ۰/۳۰ و ۰/۵۹) از آیتم های مقیاس به طور کلی خوب بود؛ پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴ گزارش شده است (شریفی‌راد و همکاران، ۲۰۱۸). در این مطالعه میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۶ محاسبه شد.

مقیاس چندبعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS)[3]: این مقیاس با ۱۲ سوال توسط زیمت[4] و همکاران (۱۹۸۸) برای سنجش حمایت اجتماعی ادراک شده طراحی شده است که به صورت طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملا مخالفم (نمره ۱) تا کاملا موافقم (نمره ۷) نمره گذاری می‌شود. این مقیاس ادراک حمایت اجتماعی را در سه منبع «خانواده»، «دوستان» و «دیگران مهم» می‌سنجد. دامنه نمرات در این مقیاس بین ۱۲ الی ۸۴ می‌باشد و نمرات بالاتر نشان دهنده حمایت اجتماعی بیشتر است (زیمت و همکاران، ۱۹۸۸). پایایی این ابزار به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ و روایی به روش تحلیل عاملی تاییدی با سه زیرمقیاس حمایت از سمت خانواده، دوستان و افراد مهم تایید شد (زیمت و همکاران، ۱۹۸۸). در نمونه ایرانی جهت تعیین روایی از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد، نتایج نشان داد این مقیاس از یک ساختار سه عاملی شامل خانواده، دوستان و سایر افراد مهم برخوردار است. درصد واریانس تبیین شده با سه عامل در نمونه بیمار و نمونه سالم به ترتیب ۷۷/۸۷ درصد و ۷۸/۵۵ درصد بود. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۴ گزارش شد (باقریان سرارودی[5] و همکاران، ۲۰۱۳). در این مطالعه میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد.

یافته ها

در این مطالعه ۲۷۰ نفر مشارکت داشتند، اما در مجموع ۲۵۳ پرسشنامه قابلیت تحلیل را داشت. شرکت‌کنندگان در میانگین و انحراف معیار سنی مشارکت‌کنندگان ۴/۵۶±۲۱/۶۶ سال بود. بیشتر شرکت‌کنندگان دختر (۱۴۱ نفر، ۵۵/۷۳ درصد) دختر بودند. بیشتر دانشجویان در مقطع کارشناسی (۱۶۳ نفر، ۶۴/۴۲ درصد) بودند. معدل تحصیلی شرکت‌کنندگان ۱۵/۵۶ بود. در جدول ۱ یافته‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱: یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و ضرایب همبستگی پیرسون

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳
۲- اعتیاد به اینستاگرام	۴۳/۷۲	۵/۵۰	۰/۱۷۱	-۰/۸۸۰	۱		
۲- تجارب آسیب‌زای دوران کودکی	۵۳/۲۴	۱۵/۳۱	۰/۰۹۳	-۰/۶۹۰	**۰/۶۶	۱	
۳- حمایت اجتماعی	۴۵/۳۹	۱۰/۱۱	-۰/۵۸۳	۰/۳۱۳	**-۰/۴۵	**-۰/۴۷	۱

1 . Instagram Addiction Scale (IAS)
2 . Kircaburun & Griffiths
3 . The Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS)
4 . Zimet
5 . Bagherian-Sararoudi

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

در جدول ۱ یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی پیرسون ارائه شده است؛ میانگین متغیرهای اعتیاد به اینستاگرام، تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و حمایت اجتماعی به ترتیب ۴۳/۷۲، ۵۳/۲۴ و ۴۵/۳۹ بود؛ همچنین آماره شاخص‌های کجی و گشیدگی در دامنه ۲ الی ۲- قرار داشت که نشان دهنده طبیعی بودن توزیع داده‌ها در متغیرهای پژوهش می‌باشد. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها جهت بررسی رابطه خطی بین متغیرها از آزمون پارامتری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد؛ نتایج نشان داد که اعتیاد به اینستاگرام به‌طور مثبت با تجارب آسیب‌زای دوران کودکی (r=۰/۶۶۰) و به‌طور منفی با حمایت اجتماعی (r=-۰/۴۵۵) رابطه دارد؛ همچنین بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و حمایت اجتماعی (r=-۰/۴۷۴) رابطه منفی و معنادار وجود داشت (P<۰/۰۵). به منظور اجرای آزمون مدل‌یابی معادلات ساختاری و بررسی برازش مدل پیشنهادی، ابتدا پیش‌فرض‌های استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه بررسی شد، نتایج نشان داد که آماره دوربین واتسون[1] برابر با ۱/۷۳ و در دامنه مطلوبیت ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد و بیانگر استقلال باقی‌مانده‌ها است. هم‌چنین هرچه مقدار تولرانس بیش‌تر (نزدیک به ۱) باشد، میزان هم‌خطی کمتر است؛ در این مطالعه میزان تلورانس برای متغیرهای پیش‌بین و میانجی ۰/۷۷۵ گزارش شد که نشانگر هم‌خطی مطلوب است. همچنین ضریب مردیا در این مطالعه ۴/۳۲۲ حاسبه شد، به عبارت دیگر نرمال بودن چند متغیری نیز برقرار است، زیرا مقدار این آماره کمتر از ۸ می‌باشد. به‌منظور آزمون مدل مفهومی پژوهش از مدل معادلات ساختاری با حداکثر درست‌نمایی استفاده شد، ضرایب مسیر در شکل ۱ ارائه شده است.

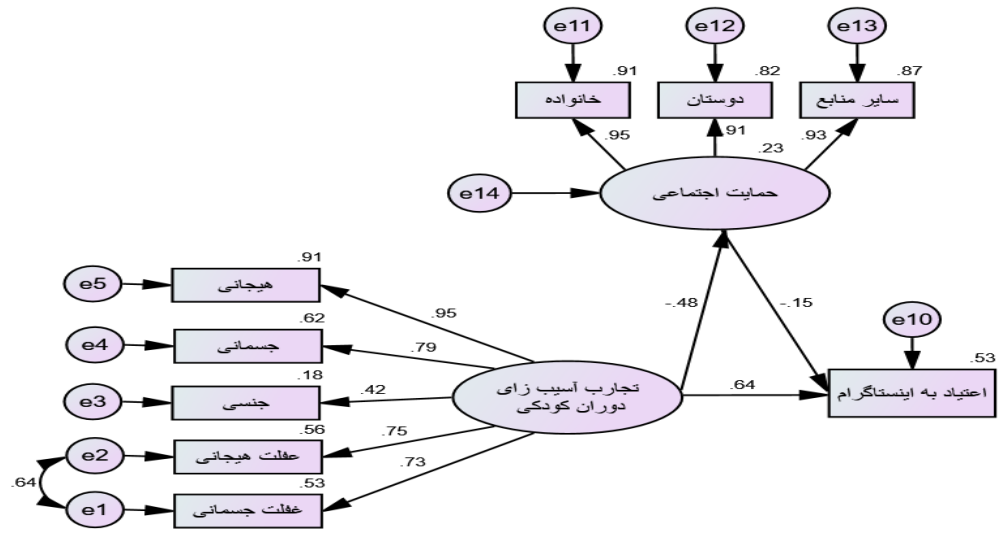

شکل ۱: مدل برازش شده پژوهش در حالت استاندارد

با توجه به نتایج شکل ۱ مدل پیشنهادی نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی به‌طور مستقیم و با نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد به اینستاگرام اثر دارد و در مجموع ۵۳٪ از واریانس متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کند؛ در ادامه به بررسی ضرایب مسیر در جداول ۲ و ۳ پرداخته شده است.

جدول ۲: ضرایب اثرات مستقیم متغیرهای مدل معادلات ساختاری

مسیرها	ضریب مسیر	خطا استاندارد	مقدار t	مقدار P
تجارب آسیب‌زای کودکی با حمایت اجتماعی	-۰/۴۷۶	۰/۰۶۶	-۷/۰۸۳	۰/۰۰۱
تجارب آسیب‌زای کودکی با اعتیاد به اینستاگرام	۰/۶۴۵	۰/۰۵۵	۹/۶۵۹	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی با اعتیاد به اینستاگرام	-۰/۱۵۵	۰/۰۶۲	-۲/۸۵۲	۰/۰۰۱

1. Durbin-Watson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

نتایج آزمون بوت استرپ در جدول ۲ نشان داد اثرات مستقیم تجارب آسیب‌زای کودکی بر حمایت اجتماعی (β=-۰/۴۷۶)، تجارب آسیب‌زای کودکی بر اعتیاد به اینستاگرام (β=۰/۶۴۵) و حمایت اجتماعی بر اعتیاد به اینستاگرام (β=-۰/۱۵۵) معنادار بود (P<۰/۰۵). در ادامه، نتایج تحلیل میانجی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: اثرات میانجی مدل معادلات ساختاری

مسیرها	ضریب مسیر	خطا استاندارد	حد پایین	حد بالا	مقدار P
نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه تجارب آسیب‌زای کودکی و اعتیاد به اینستاگرام	۰/۰۷۴	۰/۰۲۹	۰/۰۲۱	۰/۱۳۶	۰/۰۰۸

به منظور بررسی نقش میانجی از آزمون بوت استرپ استفاده شد، نتیجه در جدول ۳ نشان داد که حمایت اجتماعی در رابطه بین تجارب آسیب‌زای کودکی و اعتیاد به اینستاگرام (β=۰/۰۷۴) نقش میانجی دارد (P<۰/۰۵). برای بررسی برازش مدل پیشنهادی نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه تجارب آسیب‌زای کودکی و اعتیاد به اینستاگرام شاخص‌های برازندگی محاسبه شد؛ نتایج در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازش مدل مفهومی پژوهش

شاخص‌های برازش	CMIN	CMIN/DF	CFI	NFI	RMSEA
مدل پژوهش	۵۶/۱۳۰	۲/۳۳۹	۰/۹۵۲	۰/۹۷۱	۰/۰۷۳
معیار تصمیم	P>۰/۰۵	CMIN/DF<۵	CFI > ۰/۹۰	CFI >۰/۹۰	RMSEA <۰/۰۸

نتایج جدول ۴ نشان داد که شاخص‌های برازندگی حاصل از مدل معادلات ساختاری پیش‌بینی اعتیاد به اینستاگرام بر اساس تجارب آسیب‌زای دوران کودکی با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک شده در دانشجویان از برازش مطلوب برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و اعتیاد به اینستاگرام در دانشجویان انجام شد. نتایج نشان داد تجارب آسیب‌زای دوران کودکی به طور مستقیم بر اعتیاد به اینستاگرام در دانشجویان اثر مثبت دارد. نتیجه حاضر با مطالعات برند و همکاران (۲۰۱۶)، جان و همکاران (۲۰۲۱)، هو و همکاران (۲۰۲۲) و شنگ[1] و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت با پیشرفت جوامع، ممکن است تنبیه بدنی کودکان کاهش یافته باشد. با این وجود، مشغول بودن والدین با کار و عدم همراهی ممکن است باعث شود نوجوانان احساس غفلت جسمی و روانی بیشتری تجربه کنند. در نتیجه نوجوانان آسیب دیده که به‌طور نامناسب رشد کرده‌اند و در خانه‌های ناایمن زندگی می‌کنند، در معرض خطر بالای اختلالات خلقی هستند و ممکن است رفتارهای اعتیادآوری از خود نشان دهند. در واقع می‌توان گفت، افرادی که در کودکی تجارب آسیب‌زا داشته‌اند به سبب شکل‌گیری دلبستگی ناایمن و در نتیجه وجود مشکلات روانشناختی با استفاده بیش از حد از اینترنت و حضور در دنیای مجازی سعی در مقابله با مشکلات هیجانی خود دارند (هو و همکاران، ۲۰۲۲).

نتیجه دیگر نشان داد که حمایت اجتماعی به‌طور مستقیم اعتیاد به اینستاگرام در دانشجویان اثر منفی دارد. در واقع می‌توان گفت که حمایت اجتماعی یک عامل محافظت کننده در برابر اعتیاد به فضای مجازی می‌باشد. نتیجه حاضر با مطالعات کاریر و آکدمیر[2] (۲۰۱۹)، سینگ[3] و همکاران (۲۰۲۰) و وانگ و ژانگ (۲۰۲۰) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت بر اساس مدل شناختی-رفتاری دیویس، فقدان حمایت اجتماعی ادراک شده می تواند به وابستگی بیش از حد به اینترنت در تلاش برای کمک معادل در دنیای مجازی منجر شود که ممکن است با استفاده مشکل از اینترنت همراه باشد (کوی و چی[4]، ۲۰۲۱). اعتیاد به اینترنت یک مشکل خاص است که تحت تأثیر عوامل

1 . Sheng
2 . Karaer & Akdemir
3 . Singh
4 . Cui & Chi

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

اجتماعی، روانی و فیزیولوژیکی قرار دارد. محیط‌هایی که محبت‌آمیز، پاسخ‌گوی عاطفی، سازگار و قابل اعتماد هستند، ممکن است به جوانان این فرصت را بدهد که بر چالش‌ها و استرس‌های ناشی از رویدادهای زندگی و سختی‌های مربوطه تسلط پیدا کنند و در دنیای واقعی بتوانند نیازهای تعاملی خود را مرتفع سازند؛ اما در مقابل محیط‌های سرد و خالی از حمایت می‌تواند نوجوانان و جوانان را به دنیای مجازی سوق دهد و در نتیجه زمینه ساز وابستگی و استفاده مفرط گردد (نام[1] و همکاران، ۲۰۱۸).

نتیجه دیگر نشان داد که حمایت اجتماعی نقش میانجی بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و اعتیاد به اینستاگرام داشت. به‌عبارت دیگر تجارب آسیب‌زای دوران کودکی به واسطه کاهش ادارک حمایت اجتماعی بر اعتیاد به اینستاگرام اثر دارد. نتیجه حاضر همسو با پژوهش‌های شنگ و همکاران (۲۰۲۲) و لو و همکاران (۲۰۲۱) همسو بود. در تبیین می‌توان گفت زمانی که رشد روانشناختی با فقدان حمایت اجتماعی کافی مانع می‌شود، فعالیت‌های اینترنتی می‌توانند جبران آسیب‌شناختی را فراهم کنند که به طور بالقوه منجر به رفتارهای اعتیاد آور می‌شود (وانگ و ژانگ[2]، ۲۰۲۰). مطالعات تجربی نشان داده‌اند که از آنجایی که افراد وابسته به فضای مجازی از حمایت اجتماعی کمتری نسبت به افراد غیرمعتاد برخوردار می‌شوند، به نظر می‌رسد. حمایت اجتماعی ناکافی می تواند باعث شود افراد نیازهای روانی خود را از منابع نامناسب برآورده کنند که می تواند منجر به ایجاد اعتیاد به فضای مجازی و استفاده مفرط از پیام‌رسان‌ها شود (کاریر و آکدمیر، ۲۰۱۹).

در مجموع می‌توان گفت زمانی که تجارب آسیب‌زا در دروان کودکی می‌تواند با کاهش ادارک حمایت اجتماعی در دوران بعدی همراه باشد. در ادامه اگر نوجوانان از حمایت اجتماعی کافی برخوردار نباشند، ممکن است از نظر عاطفی احساس طرد کنند و در نتیجه احساس تنهایی در آن‌ها غالب شود. بنابراین، این نوجوانان نیازهای اجتماعی خود را برای برقراری ارتباط از طریق دنیای مجازی برآورده می‌کنند و روابط اجتماعی جایگزین را برای کاهش احساس تنهایی خود ایجاد می‌کنند و به دنبال تأیید خود هستند.

پژوهش حاضر به روش توصیفی از نوع همبستگی انجام شد، بنابراین دستیابی به علیت با محدودیت همراه است، پیشنهاد می‌شود که جهت دستیابی به علیت در آینده از طرح‌های طولی و مورد-شاهدی استفاده گردد. همچنین انتخاب مشارکت‌کنندگان به شیوه در دسترس انجام شد، بنابراین تعمیم نتایج به جامعه می‌بایست با احتیاط انجام شود. پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. به منظور بهبود وضعیت روانشناختی و کاهش وابستگی دانشجویان به شبکه‌های اجتماعی مجازی همچون اینستاگرام ارجرای مداخلات درمانی با هدف کاهش اثرات تجارب آسیب‌زای دوران کودکی و بهبود حمایت اجتماعی ادراک شده پیشنهاد می‌شود.

منابع

ابراهیمی، ح؛ دژکام، م؛ و ثقه‌السلام، ط. (۱۳۹۲). تروماهای دوران کودکی و اقدام به خودکشی در بزرگسالی. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۹ (۴)، ۲۷۵-۲۸۲. http://ijpcp.iums.ac.ir/article-۱-۲۰۹۰-fa.html

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (5th ed.). Arlington.

Appleyard, K., Yang, C., & Runyan, D. K. (2010). Delineating the maladaptive pathways of child maltreatment: A mediated moderation analysis of the roles of self-perception and social support. *Development and psychopathology*, *22*(2), 337-352. https://doi.org/10.1017/S095457941000009X

Bagherian-Sararoudi, R., Hajian, A., Ehsan, H. B., Sarafraz, M. R., & Zimet, G. D. (2013). Psychometric properties of the Persian version of the multidimensional scale of perceived social support in Iran. *International journal of preventive medicine*, *4*(11), 1277. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3883252/

Barton, B. A., Adams, K. S., Browne, B. L., & Arrastia-Chisholm, M. C. (2021). The effects of social media usage on attention, motivation, and academic performance. *Active Learning in Higher Education*, *22*(1), 11-22. https://doi.org/10.1177/1469787418782817

Bernstein, D. P., Stein, J. A., Newcomb, M. D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., ... & Zule, W. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child abuse & neglect*, *27*(2), 169-190. https://doi.org/10.1016/s0145-2134(02)00541-0

Brand, M., Wegmann, E., Stark, R., Müller, A., Wölfling, K., Robbins, T. W., & Potenza, M. N. (2019). The Interaction of Person-Affect-Cognition-Execution (I-PACE) model for addictive behaviors: Update, generalization to addictive behaviors beyond internet-use disorders, and specification of the process character of addictive behaviors. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, *104*, 1-10. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2019.06.032

1 . Nam

2 . Wang & Zhang

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

Brand, M., Young, K. S., Laier, C., Wölfling, K., & Potenza, M. N. (2016). Integrating psychological and neurobiological considerations regarding the development and maintenance of specific Internet-use disorders: An Interaction of Person-Affect-Cognition-Execution (I-PACE) model. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, *71*, 252-266. https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2016.08.033

Brooks, S. (2015). Does personal social media usage affect efficiency and well-being?. *Computers in human behavior*, *46*, 26-37. https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.12.053

Cheng, C., Lau, Y. C., Chan, L., & Luk, J. W. (2021). Prevalence of social media addiction across 32 nations: Meta-analysis with subgroup analysis of classification schemes and cultural values. *Addictive Behaviors*, *117*, 106845. https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106845

Cui, X., & Chi, X. (2021). The relationship between social support and internet addiction among Chinese adolescents during the COVID-19 pandemic: A multiple mediation model of resilience and post-traumatic stress disorder symptoms. *Psychology Research and Behavior Management*, *34*, 1665-1674. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.2147/PRBM.S305510

Emirtekin, E., Balta, S., Sural, İ., Kircaburun, K., Griffiths, M. D., & Billieux, J. (2019). The role of childhood emotional maltreatment and body image dissatisfaction in problematic smartphone use among adolescents. *Psychiatry Research*, *271*, 634-639. https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.12.059

Hou, Y., Xiong, D., Jiang, T., Song, L., & Wang, Q. (2019). Social media addiction: Its impact, mediation, and intervention. Cyberpsychology: *Journal of psychosocial research on cyberspace*, *13*(1), 4. https://doi.org/10.5817/CP2019-1-4

Hu, M., Xu, L., Zhu, W., Zhang, T., Wang, Q., Ai, Z., & Zhao, X. (2022). The Influence of Childhood Trauma and Family Functioning on Internet Addiction in Adolescents: A Chain-Mediated Model Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *19*(20), 13639. https://doi.org/10.3390/ijerph192013639

Jia, J., Li, D., Li, X., Zhou, Y., Wang, Y., Sun, W., & Zhao, L. (2018). Peer victimization and adolescent Internet addiction: The mediating role of psychological security and the moderating role of teacher-student relationships. *Computers in Human Behavior*, *85*, 116-124. https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.03.042

Joksimović, S., Gašević, D., Kovanović, V., Riecke, B. E., & Hatala, M. (2015). Social presence in online discussions as a process predictor of academic performance. *Journal of Computer Assisted Learning*, *31*(6), 638-654. https://doi.org/10.1111/jcal.12107

Karaer, Y., & Akdemir, D. (2019). Parenting styles, perceived social support and emotion regulation in adolescents with internet addiction. *Comprehensive psychiatry*, *92*, 22-27. https://doi.org/10.1016/j.comppsych.2019.03.003

Kessler, R. C., McLaughlin, K. A., Green, J. G., Gruber, M. J., Sampson, N. A., Zaslavsky, A. M., ... & Williams, D. R. (2010). Childhood adversities and adult psychopathology in the WHO World Mental Health Surveys. *The British journal of psychiatry*, *197*(5), 378-385. https://doi.org/10.1192/bjp.bp.110.080499

Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2018). Instagram addiction and the Big Five of personality: The mediating role of self-liking. *Journal of behavioral addictions*, *7*(1), 158-170. https://doi.org/10.1556/2006.7.2018.15

Kircaburun, K., Griffiths, M. D., & Billieux, J. (2019). Psychosocial factors mediating the relationship between childhood emotional trauma and internet gaming disorder: A pilot study. *European Journal of Psychotraumatology*, *10*(1), 1565031. https://doi.org/10.1080/20008198.2018.1565031

Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling* (2 nd ed). New York: Guilford. https://psycnet.apa.org/record/2005-03476-000

Kwak, J. Y., Kim, J. Y., & Yoon, Y. W. (2018). Effect of parental neglect on smartphone addiction in adolescents in South Korea. *Child abuse & neglect*, *77*, 75-84. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.12.008

Lo, C. K., Ho, F. K., Emery, C., Chan, K. L., Wong, R. S., Tung, K. T., & Ip, P. (2021). Association of harsh parenting and maltreatment with internet addiction, and the mediating role of bullying and social support. *Child Abuse & Neglect*, *113*, 104928. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.104928

Nam, C. R., Lee, D. H., Lee, J. Y., Choi, A. R., Chung, S. J., Kim, D. J., ... & Choi, J. S. (2018). The role of resilience in internet addiction among adolescents between sexes: a moderated mediation model. *Journal of clinical medicine*, *7*(8), 222.

Negriff, S., James, A., & Trickett, P. K. (2015). Characteristics of the social support networks of maltreated youth: Exploring the effects of maltreatment experience and foster placement. *Social Development*, *24*(3), 483-500. https://doi.org/10.1111/sode.12102

Nikbin, D., Taghizadeh, S. K., & Rahman, S. A. (2022). Linking Dark Triad traits to Instagram addiction: The mediating role of motives. *Technology in Society*, *68*, 101892. https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.101892

Pekpazar, A., Aydın, G. K., Aydın, U., Beyhan, H., & Arı, E. (2021). Role of instagram addiction on academic performance among Turkish university students: mediating effect of procrastination. *Computers and Education Open*, *2*, 100049. https://doi.org/10.1016/j.caeo.2021.100049

Pellegrino, A., Stasi, A., & Bhatiasevi, V. (2022). Research trends in social media addiction and problematic social media use: A bibliometric analysis. *Frontiers in Psychiatry*, *13*, 2560. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2022.1017506

Rodriguez, V. J., Butts, S. A., Mandell, L. N., Weiss, S. M., Kumar, M., & Jones, D. L. (2019). The role of social support in the association between childhood trauma and depression among HIV-infected and HIV-uninfected individuals. *International journal of STD & AIDS*, *30*(1), 29-36. https://doi.org/10.1177/0956462418793736

Rogers, C. J., Forster, M., Sussman, S., Steinberg, J., Barrington-Trimis, J. L., Grigsby, T. J., & Unger, J. B. (2023). The impact of childhood trauma on problematic alcohol and drug use trajectories and the moderating role of social

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]

support. *International journal of environmental research and public health*, *20*(4), 2829. https://doi.org/10.3390/ijerph20042829

Rousidis, D., Koukaras, P., & Tjortjis, C. (2020). Social media prediction: a literature review. *Multimedia Tools and Applications*, *79*(9-10), 6279-6311. https://doi.org/10.1007/s11042-019-08291-9

Sharifi Fard, S. A., Griffiths, M. D., Babaei, G. A., Zadeh, S. N., & Majidi, A. H. (2021). Validation of the Persian version of the Instagram Addiction Scale among Iranian students. *Journal of Concurrent Disorders*, 3(4), 1-18. https://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/45172

Sheng, X., Yang, M., Ge, M., Zhang, L., Huang, C., Cui, S., ... & Zhou, X. (2022). The relationship between Internet addiction and childhood trauma in adolescents: The mediating role of social support. *Frontiers in Psychology*, 6304. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.996086

Shi, L., Wang, Y., Yu, H., Wilson, A., Cook, S., Duan, Z., ... & Chen, R. (2020). The relationship between childhood trauma and Internet gaming disorder among college students: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, *9*(1), 175-180. https://doi.org/10.1556/2006.2020.00002

Singh, A., Khess, C. R. J., KJ, M., Ali, A., & Gujar, N. M. (2020). Loneliness, social anxiety, social support, and internet addiction among postgraduate college students. *Open Journal of Psychiatry & Allied Sciences*, *11*(1), 10-13. https://doi.org/10.5958/2394-2061.2020.00002.6

Su, Y., Meng, X., Yang, G., & D'Arcy, C. (2022). The relationship between childhood maltreatment and mental health problems: coping strategies and social support act as mediators. *BMC psychiatry*, *22*(1), 359. https://doi.org/10.1186/s12888-022-04001-2

Sun, Y., & Zhang, Y. (2021). A review of theories and models applied in studies of social media addiction and implications for future research. *Addictive behaviors*, *114*, 106699.

Turel, O., Brevers, D., & Bechara, A. (2018). Time distortion when users at-risk for social media addiction engage in non-social media tasks. *Journal of psychiatric research*, *97*, 84-88. https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2017.11.014

Utz, S., & Beukeboom, C. J. (2011). The role of social network sites in romantic relationships: Effects on jealousy and relationship happiness. *Journal of computer-mediated communication*, *16*(4), 511-527. https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2011.01552.x

Wang, S., & Zhang, D. (2020). The impact of perceived social support on students' pathological internet use: The mediating effect of perceived personal discrimination and moderating effect of emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, *106*, 106247. https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106247

Xie, W., & Karan, K. (2019). Predicting Facebook addiction and state anxiety without Facebook by gender, trait anxiety, Facebook intensity, and different Facebook activities. *Journal of Behavioral Addictions*, *8*(1), 79-87. https://doi.org/10.1556/2006.8.2019.09

Zhang, S., Lin, X., Yang, T., Zhang, S., Pan, Y., Lu, J., & Liu, J. (2020). Prevalence of childhood trauma among adults with affective disorder using the Childhood Trauma Questionnaire: a meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, *276*, 546-554. https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.07.001

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, *52*(1), 30-41. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2

Zivnuska, S., Carlson, J. R., Carlson, D. S., Harris, R. B., & Harris, K. J. (2019). Social media addiction and social media reactions: The implications for job performance. *The Journal of social psychology*, *159*(6), 746-760. https://doi.org/10.1080/00224545.2019.1578725

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-09]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1402.12.6.14.8]